

Memoràndum biogràfic d'un polític en deshivernació

Broseta, el lizondisme il·lustrat (1)

El possible retorn de Manuel Broseta a la política activa ha suscitat dins i fora del PP tota classe de reaccions. Descartada, de moment, la candidatura a l'ajuntament, però sense haver renunciat a retornar a la política, Broseta ha començat un procés de desgel per a millors moments.

Manuel Broseta, amb Vicent Ventura, Josep Guia, Emèrit Bono i altres durant la presentació del Congrés de Cultura Catalana a la Facultat d'Econòmiques de València, durant la qual es va realitzar un homenatge al doctor Vicent Peset (6 d'abril de 1976). Època catalanista.

ARXIU

En un altre temps, en una altra València entre la del P. Tosca i la del l'últim PGOU, hi va haver un ebenista intel·ligent, amb un gran sentiment de justícia social i classe, que, imbuït de doctrina sindical, va organitzar una vaga general contra la patronal i la monarquia. El capità general de la regió militar on passaven aquelles coses es deia Primo de Rivera i no tolerava indisciplines ni fora dels recintes castrenses, motiu pel qual va posar preu al cap del sindicalista. Per les exigències d'aquest guió el fuster va haver de fugir a París, fins que va voler tornar i un comitè de recepció el va confinar a Banyeres, un municipi situat entre la conca alta del riu Vinalopó i la vessant occidental de la Serra de Mariola, on va fundar una fusteria.

El sindicalista tenia tan exaltat el carisma que als set mesos d'arribar a Banyeres, ja s'havia buscat nòvia, l'havia dut a l'altar i, amb la instauració la Re-

pública, havia estat elegit alcalde per Izquierda Republicana. I el 13 d'octubre de 1932, en casa de l'alcalde, es van sentir els primers plors del seu fill: Manuel Broseta Pont, sota el signe de Libra. Quan el fill va començar a córrer pels carrers, l'alcalde va donar paraula en públic de fer noves les voreres del poble. Va posar els manobres mans a l'obra i les va fer arrancar totes, amb tan poca fortuna que es va poclamar la revolució africana i l'alcalde i família van encarrar la proa cap a València, deixant de complir la seua promesa. L'episodi ha quedat en la memòria col·lectiva de Banyeres, que, aprofitant les notes liminars de l'*Himno de Riego*, ha cantat amb aquesta lletra al·lusiva als integrants del consistori republicà i les seues circumstàncies:

"Broseta trenca les ceres,
Morralla ha trencat la Creu,
Ballester s'ha casat fora,
Tovilla no creu en Déu"

Amb nou domicili als poblats marí-

tims i, posteriorment, a València estricta, la família Broseta va conèixer la fi del conflicte bèl·lic amb pànic. *Manolin* Broseta, mentre estudiava elementalitats a l'escola nacional Cervantes, va haver d'acostumar-se als escorcolls policials de matinada, amb tota la família desvestida contra la paret, i son pare emmanillat i estovat cap a les comissaries, de camí al presidi. L'ex-alcalde va anar a parar junt amb el doctor Vicent Peset i Aleixandre, amb qui va encetar amistat i per qui va plorar quan va tenir notícia que havia estat afusellat. Per sort, el líder sindical va salvar la vida, i des del carrer va impulsar col·lectes per als presos, cosa que li va valdre l'acusació d'organitzar el *Socorro Rojo* i una altra visita a la presó, fins que les instàncies que foren el van tornar a casa.

Relaxat el nou ordre, el pare de Manuel Broseta va decidir quedar-se a València, refundar una fusteria i enviar el seu fill a començar estudis a l'institut

Luís Vives, on pagava 15 pessetes mensuals, quantitat que amb freqüència no podia satisfer i motiu pel qual el futur batxiller havia d'estimular la inventiva excusadòria, que passats els anys li seria de magna utilitat política. Aprovat el batxillerat, va ingressar a la Universitat per tal de cursar estudis de Dret, amb no pocs esforços econòmics de son pare i les facilitats del SEU. Entre altres finalitats, els sacrificis que s'imposava son pare li van servir per a poder desplaçar-se, regularment tots els estius, a l'estranger, a França, Alemanya i Anglaterra, on

ment el Vaticà dels negocis en l'estat, i el jove Broseta no va desaprofitar ni un minut. Va entrar eixut i en va eixir regaliant com una esponja.

Doctorat el fill del fuster, el frenesí acadèmic el va dur a altres especialitzacions en les universitats de Dijon, Grenoble, Roma i Bonn, i la London School of Economics, on sembla que va adquirir la gesticulació arrogant i els tics de marquès que el caracteritzarien més endavant. El 1961 va començar a treballar de professor adjunt en la càtedra de Dret Mercantil de Madrid, amb un sou de 1.500 pessetes

ra elèctrica, un autèntic trasbals domèstic. Hereu del carisma del seu progenitor, el catedràtic va ser elegit degà en 1970, càrrec que va fer durar fins al 72. Pel setembre d'aquell mateix any va deixar el deganat. Les causes eren haver-se oposat a la mesura ministerial de depurar 300 professors i 1.500 alumnes de totes les universitats de l'estat per la seua ideologia, gest molt aplaudit entre l'oposició.

Des del seu ingrés a la Facultat de Dret, el catedràtic va intensificar contactes amb l'oposició universitària antifranquista, allora que fomentava amistats en-

Esquerra, Enrique Monsonís, president pre-autonòmic d'UCD, i Manuel Broseta (època anticatalanista). A la dreta, sopar dels Premis Octubre de 1976: Broseta (aleshores catalanista) i Josep Lluís Blasco (aleshores PSAN) s'escolten les explicacions de María Consuelo Reyna.

ARXIU

seguia cursos estivals que finançava a base de servir cafès amb llet i *croissants* en un hotel i de descarregar vagons per les estacions de ferrocarril, i contrastava realitats. De regrés a València, Broseta portava el cap ben equipat d'idees (com ara, qui era Picasso) i la maleta amb roba bruta i l'obra teatral de Jean-Paul Sartre, que també li faria servei.

BROSETA, ESPLENDOR EN L'HERBA

El 1955, amb qualificació d'excel·lent, Manuel Broseta va obtenir la llicenciatura en Dret. El SEU li va finançar l'operació de postgraduar-se a Madrid (excel·lent *cum laude*), en el Colegio Mayor San Carlos, centre especialitzat en el doctorat d'elits. En aquell ecosistema va fer amistat amb Pío Cabanillas i el clan dels Garrigues, als quals es vinculària professionalment i política uns anys després. El despatx dels Garrigues era en aquell mo-

mensuals, mentre havia de pagar-ne 2.500 de lloguer de pis. El miracle no hauria estat possible per al *futur representant de la burgesia valenciana*, com és qualificat avui per la premsa local, si no s'arriba a casar amb Michelle Dupré, una professora de francès i anglès que feia traduccions per al Ministeri d'Hisenda. Gràcies a la suma d'ingressos del matrimoni, el doctor Broseta va poder ser catedràtic de dret mercantil de la Universitat de València el 1964, càrrec al qual no podia accedir-se sense el requisit de jurar els *principios del movimiento*, però que Broseta, segons ha declarat en alguna ocasió, va obviar amb l'ajuda del franquista José Corts Grau, home de certes vinculacions a *Las Provincias*.

Simultàniament a la càtedra va obrir despatx d'advocat mercantil, que, amb la col·laboració del consorci dels Garrigues, li va assegurar uns ingressos més suculents per al seu compte corrent. I el 1967, finalment, va poder comprar-se una neve-

tre els adeptes al règim en extinció. En aquells dies, Broseta podia assistir perfectament a una tertúlia antifranquista després d'haver parlat amb Carrero Blanco per telèfon i declinar-li la invitació per a ser alcalde de València o president de la Diputació Provincial. Ser amic de Pío Cabanillas, entre altres, era estar en un bombo, i fer idèntic amb l'oposició, era optar al sorteig de l'altre.

Acostat als demòcrata-cristians de Ruiz Monrabal i Vicent Miquel i Diego, Broseta va entrar en contacte amb el nucli nacionalista dels anys 60, el grup més inquiet de l'oposició, gràcies al corredor de borsa i gran activista Joaquim Maldonado. El catedràtic va anar, va veure i va creure, amb tanta gana que uns anys després, el 1976, una part dels assistents als Premis Octubre l'aclamarien: "¡Broseta, president! ¡Broseta, president!".

(Continuarà)
Miquel Alberola